

Beslut

efter kvalitetsgranskning av
musikundervisningen i grundskolan vid von
Bahrs skola i Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av musik i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i grundskolans musikundervisning. Kvaliteten bedöms utifrån om musikundervisningen dels utgår från och innehåller ämnets hela kursplan, dels ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar deras utveckling av kreativitet.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning utgår musikundervisningen från, och innehåller, ämnets hela kursplan?
2. I vilken utsträckning ger musikundervisningen eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet?

Granskningen genomförs i årskurserna 7-9 i 30 skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Von Bahrs skola, i Uppsala kommun ingår i denna granskning. Skolinspektionen besökte skolan den 16 oktober 2018. Besöket genomfördes av Ylva Gunnars och Charlotte Rudebeck. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört en lektionsobservation samt intervjuer med sex elever från årskurs 9, med en musiklärare och med rektorn.

Von Bahrs skola är en kommunal grundskola med elever i förskoleklass och årskurserna 1–9. Skolan har cirka 670 elever varav 290 elever går i årskurserna 7–9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor undervisar en lärare i musik i årskurserna 7–9. Läraren är legitimerad och behörig att undervisa i musik i aktuella årskurser. Sammanlagt är 80 timmar avsatt för undervisning i musik till årskurserna 7–9.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna.

Därefter följer en motivering till det utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Granskningen visar att de senaste åren inneburit lärarbyten för musikundervisningen på von Bahrs skola, vilket medfört en osäkerhet kring vilket innehåll och vilken kvalitet undervisningen har haft. I intervjuerna med rektorn och läraren framkommer att skolan inte har en heltäckande bild av vad undervisningen för eleverna i årskurs 9 har innehållit. I intervjun med läraren framgår att hen nu utgår ifrån en planering som visar vilka arbetsområden som ingår varje termin från årskurs 3 till årskurs 9. Skolinspektionen har fått ta del av en planering, men där framgår inte att undervisningen utgår ifrån och innehåller ämnets hela kursplan. Läraren uppger att den färdiga planeringen som läraren utformar, kommer att innehålla det centrala innehållet och vara kopplad till kunskapskraven. Skolinspektionen menar att det sannolikt kommer att skilja sig åt mellan årskurs 7-8 å ena sidan och nuvarande årskurs 9 å andra sidan vad gäller elevernas

möjligheter till sådant skapande som främjar utveckling av kreativitet. Undervisningen i musik ska utgå ifrån och omfatta hela ämnets kursplan. Musikundervisningen ska även ge eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet¹. Undervisning som ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet samt valmöjlighet i samband med skapandet.

I Skolverkets *Kommentarmaterial till kursplan i musik* framgår tydligt att "tanken bakom den övergripande progressionen i innehållet bygger på att ett framgångsrikt lärande i musik kräver kontinuerlig repetition och övning" liksom att lärande i musik inte kan "forceras".^[1] Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn särskilt följer upp och säkerställer att eleverna i nuvarande årskurs 9 får den musikundervisning de har rätt till.

I vilken utsträckning utgår musikundervisningen från, och innehåller, ämnets hela kursplan?

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar det centrala innehållet. Bedömningen baseras på kursplanens tre kunskapsområden och redovisas nedan.

Musicerande och musikskapande

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet "Musicerande och musikskapande". I intervjuerna med läraren och eleverna framkommer att undervisningen omfattar sång, melodispel och ackompanjemang. Eleverna får sjunga och spela genretypiska låtar i grupp. Exempelvis lär sig eleverna att spela ackord på gitarr och piano, och att sätta samman sång och instrumentspel för att spela låtar tillsammans. Eleverna lyssnar på och lär sig att känna igen olika genrer, till exempel rock, hip hop och klassisk musik. Undervisningen omfattar gehörsmusicerande och improvisation. I intervjun med eleverna och läraren framkommer att eleverna övar på att klappa rytmer och hålla takten när läraren spelar och att de sjunger på gehör med stöd av läraren. Eleverna berättar att de har möjlighet att improvisera när de övar på ensemblespel. Undervisningen omfattar musikskapande i olika genrer. I elev- och lärarintervjuerna och vid observationen framkommer att eleverna skapar egna låtar digitalt. I elevintervjun framkommer dock att eleverna i årskurs 9 inte arbetat med skapande uppgifter tidigare. I skolans dokumentation framkommer att elever nu arbetar med digitalt skapande även i årskurs 7. I lärarintervjun framkommer att eleverna i undervisningen kommer att arbeta med musikalisk gestaltning i samband med en uppgift om identitetsskapande där eleverna ska koppla samman musik med exempelvis ett beteende och en klädstil.

Musikens verktyg

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet "Musikens verktyg". I intervjuerna med eleverna och läraren framkommer att undervisningen behandlar röstvård, hörselvård och orsaker till att musiklyssnande och

¹ I grundskolans läroplan, första kapitlet *Skolans värdegrund och uppdrag* framgår att det ingår i skolans uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.* Lgr 11, kap 1.

^[1] Skolverket (2017) *Kommentarmaterial till kursplanen i musik* (s 9)

musicerande kan bidra till hörselskador. Exempelvis omfattar undervisningen hur eleverna kan vårda sin röst genom att de lär sig att sjunga upp och hur de ska använda magstöd när de sjunger. Eleverna berättar att de får information om hur de kan förebygga skador på sin hörsel genom att använda hörselskydd när de spelar. Undervisningen omfattar hur rösten kan varieras i flerstämmiga, vokala uttryck i olika genrer. I elev- och lärarintervjun framkommer att eleverna lyssnar på körmusik och klassisk musik och att de sjunger tillsammans i flera stämmor vid olika tillfällen. Eleverna sjunger även i olika genrer när de spelar i ensemblespelet och har möjlighet att sjunga när de skapar sin låt digitalt. Undervisningen omfattar ackord- melodiiinstrument och slagverk. Exempelvis får eleverna spela gitarr, piano och trummor. Eleverna spelar låtar tillsammans och har även möjlighet att fördjupa sina kunskaper i att spela ett instrument när de spelar var och en för sig.

I elev- och lärarintervjuerna och vid observationen framkommer att eleverna får undervisning om musikens byggstenar för att musicera och komponera musik i olika genrer och med varierande instrumentation. Eleverna tränar begreppsförståelsen till exempel genom att se på filmer som läraren spelar in där hen förklarar och visar vad delarna i en låt och instrument heter. Eleverna berättar i intervjun att de lär sig begrepp som rytm, vers, refräng och ackord till exempel. I intervjun med läraren framkommer att undervisningen omfattar musiksymboler, ackordbeteckningar och tabulatur. Undervisningen omfattar även digitala verktyg för inspelning och bearbetning. Enligt eleverna och läraren får eleverna först information om verktygets olika funktioner och de får arbeta med olika övningar innan de slutligen skapar en egen låt i det digitala verktyget.

Musikens sammanhang och funktion

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet "Musikens sammanhang och funktioner". I intervjun med läraren framkommer att undervisningen omfattar musikens tanke- känslomässiga påverkan på människan. Eleverna berättar i intervjun att de exempelvis pratar om vilken musik som spelas i butiker för att kunder ska stanna länge. I skolans inskickade dokumentation och i intervjun med läraren framkommer att ett arbete kring identitet kopplat till musikstil planeras till vårterminen i årskurs 9. Läraren berättar även att undervisningen i samband med att traditioner firas på skolan, till exempel lucia, handlar om svensk kultur och historia kopplat till identitet. Undervisningen berör musikens användning i olika medier. I elevintervjun framkommer att de vid något tillfälle pratat om filmmusik och att de exempelvis tittat på ett filmklipp som de försökt förknippa med olika känslor. I elev- och lärarintervjun framkommer att undervisningen omfattar instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang. Eleverna berättar att de lyssnar på klassisk musik och ska lära sig att känna igen skillnader och höra vilka instrument som finns med. Eleverna berättar att de lär sig att känna igen olika genrer och vilka instrument som hör till en viss genre. I elevintervjun framkommer att undervisningen även omfattar hur olika genrer vuxit fram. Ett exempel är i musikhistoria som handlar om slavhandel och hur afrikansk musik fördes vidare och blandades med annan musik. I lärarintervjun framkommer att undervisningen omfattar olika epoker såsom musik från romantiken, nationalismen och wienklassicismen och musik från 1900-talet. I intervjun med eleverna i årskurs 9 framkommer att de endast fått undervisning om musiken från 1900-talet.

I vilken utsträckning ger musikundervisningen eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utvecklingen av kreativitet?

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till stora delar ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet². Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier³ som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utveckling av kreativitet.

Elevernas möjlighet att arbeta skapande i processform

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform. Granskningen visar att arbetsprocessen värdesätts och tillskrivs betydelse. I lärarintervjun uppges att läraren har en viktig roll i arbetsprocessen genom att guida eleverna genom den skapande uppgiften stegvis och att undervisa eleverna hur de hittar inspiration till sitt skapande. Läraren berättar att inspiration är viktigt i en skapande process och att om inspirationen inte alltid finns där så måste elever lära sig olika strategier för hur de ska bli inspirerade för att komma igång med uppgiften. I elevintervjun framkommer att de tycker det är naturligt att ibland göra fel i låtskapandet och att det är så de lär sig. Undervisningen omfattar skapande uppgifter som sträcker sig över tid och uppnår fördjupning. Exempelvis arbetar eleverna i årskurs 9 under 5-6 veckor med att skapa en egen låt digitalt med hjälp av ett datorprogram. Vid lektionsobservationen och i intervjuerna med både elever och lärare framkommer att eleverna har möjlighet att experimentera och prova sig fram i låtskapandet. Eleverna uttrycker även att de har tid att ändra och göra om sin låt och att de kan fördjupa sig i arbetet. Undervisningen möjliggör individuellt anpassade strategier i elevernas skapande. I elev- och lärarintervjuerna framkommer att läraren spelar in instruktioner till hur datorprogrammet fungerar, hur eleverna ska göra för att lära sig en del i taget och hur de sedan sätter samman delarna när de skapar sin låt. Läraren berättar att hen stöttar elever genom att tipsa och leda eleverna i uppgifterna genom att t.e. visa vilken tonart som är bäst att använda och vilka instrument som behövs finnas med i låten för att det ska låta bra. Eleverna uttrycker att alla arbetar i sin egen takt och att det finns möjlighet för elever som kommit längre att arbeta med svårare uppgifter. I lärarintervjun framkommer att undervisningen även anpassas efter elever som har svårigheter med språket genom att läraren handleder eleverna en och en, ibland i samarbete med elevens studiehandledare.

Elevernas möjlighet att reflektera över skapandet

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet att reflektera över skapandet. Granskningen visar att undervisningen till viss del utvecklar elevernas språk- och begreppsförståelse i syfte att eleverna ska kunna reflektera kring eget och andras skapande. I elevintervjun framkommer att undervisningen exempelvis

² I grundskolans läroplan, första kapitlet *Skolans värdegrund och uppdrag* framgår att det ingår i skolans uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.* Lgr 11, kap 1.

³ Undervisning som ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet samt valmöjlighet i samband med skapandet.

omfattar begrepp som rytm, vers och ackord när eleverna musicerar. I samband med detta omfattar undervisningen även namn på instrument och instrumentens delar. Läraren uttrycker att målet med undervisningen är att eleverna ska kunna kommunicera kring musik, exempelvis vilka delar en låt är uppbyggd av. Hen berättar vidare att i de skapande uppgifterna handlar undervisningen bland annat om att eleverna lär sig begrepp såsom loopar (slingor) och spår. Granskningen visar att elever i undervisningen till viss del ges utrymme och stöd att reflektera kring eget skapande. I lärarintervjun framkommer att hen planerar att eleverna ska reflektera kontinuerligt kring det som sker, antingen på egen hand eller tillsammans med läraren. Läraren ger som exempel att eleverna i den skapande uppgiften ska "AB-testa" sin låt. Det innebär att eleverna bland annat ska reflektera kring hur de ska göra låten bättre och motivera sina val.

Granskningen visar att undervisningen inte ger elever tillräckligt stöd att reflektera kring eget och andras skapande. Bedömningen grundar sig på vad som framkommit i dokumentationen och intervjuerna och presenteras närmare nedan under identifierat utvecklingsområde.

Elevernas valmöjlighet i samband med skapandet

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen ger eleverna valmöjlighet i samband med skapandet. I intervjuerna med elever och lärare framkommer att elever kan välja en, eller använda en variation av, röst och instrument när de skapar sin låt i det digitala programmet. I intervjun med läraren framkommer att eleverna i början av uppgiften, när de lär sig att använda olika funktioner i det digitala programmet, inte har så stora valmöjligheter. När eleverna har lärt sig hur programmet fungerar och skapar sin egen låt, har de stort inflytande och kan välja hur det ska låta utifrån sina intressen. Läraren berättar att vissa elever gör sina val på intuition medan andra elever väljer utifrån favoritinstrument eller favoritartist. I lärarintervjun framkommer att elever även har möjlighet att välja sång i den skapande uppgiften. Elever kan spela in sin sång i det digitala programmet. Den skapande uppgiften är utformad för att eleverna ska kunna välja en genre eller musikstil när de skapar sin låt. Eleverna ska anpassa valen av instrument i sin låt så att det fungerar för den genren. Granskningen visar att undervisningen innehåller information och stöd för eleverna inför val av uttryckssätt. Elever och lärare beskriver i intervjuerna att de instruktionsfilmer läraren spelar in fungerar väl för att eleverna ska skaffa sig den kunskap och de verktyg som behövs för att kunna skapa en egen låt. Läraren beskriver vidare att hen tipsar elever om att de exempelvis kan plocka isär en favoritlåt för att lyssna vilka instrument, tempo och takt låten har. Den informationen kan elever sedan använda för att skapa sin egen låt. Vid lektionsobservationen och i intervjun med läraren framkommer att elever uppmuntras att välja instrument och att de ska lyssna efter vilka instrument som behövs i låten för att det ska låta bra.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område:

- **Rektorn behöver försäkra sig om att undervisningen i högre utsträckning ger eleverna möjlighet att reflektera över eget och andras skapande.**

Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utformningen av musikundervisningen så att den ger eleverna möjlighet till sådant eget

skapande som främjar utvecklingen av kreativitet⁴. Utformningen av sådan undervisning omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet, samt valmöjlighet i samband med skapandet.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med reflektion kring musikskapande i musikundervisningen kan utvecklas. Musikundervisningen syftar bland annat till att eleverna ska utveckla förmågan att reflektera över musik och det framgår av Skolverkets kommentarmaterial att reflektion över musikaliska upplevelser lägger grund för att utveckla en rad färdigheter, bland annat att kunna uttrycka sig och kommunicera genom musik.⁵

I granskningen framkommer att undervisningen inte ger eleverna tillräckligt stort utrymme och stöd att reflektera kring eget och andras skapande. I elev- och lärarintervjuer framkommer inget exempel på att elever lyssnar på och bedömer uttryck, syfte och funktion i skapandet och i skapta produkter. Inte heller framkommer exempel på att läraren stödjer eleverna att fördjupa sina reflektioner och att eleverna får diskutera egna och kamraters skapande.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena samt vilka effekter det haft för verksamheten.

Redogörelsen skickas via e-post, till *kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se*, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2017:10215) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Gabriel Brandström

Beslutsfattande
Signerat av: Gabriel Brandström

X Ylva Gunnars

Föredragande
Signerat av: Ylva Gunnars

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/musik-i-grundskolan/>

⁴ I grundskolans läroplan, första kapitlet Skolans värdegrund och uppdrag framgår att det ingår i skolan uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Lgr 11, kap 1.

⁵ Skolverket (2017) Kommentarmaterial till kursplanen i musik. Reviderad 2017.

Bilaga: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

1.1.1 10 kap. 2 §

1.1.2 Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)

5 kap 2 §

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Reviderad 2018

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden

”Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.”

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.(...).”

”Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas (...).

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden

Under rubriken Riktlinjer anges att alla som arbetar i skolan bland annat ska;

- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet

I avsnittet om lärarens ansvar står bland annat att läraren ska;

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,

- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Under rubriken till område 2.2 Kunskaper anges bland annat att;

”Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Bland de övergripande målen under området Kunskaper anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola;

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga, och
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud

Bland riktlinjerna under området Kunskaper anges vidare att läraren bland annat ska;

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel,
- får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- utbildningen och undervisningen organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet
- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.8 Musik

Syfte

I kursplanen för musik beskrivs inledningsvis syftet med undervisningen och vilka förmågor som undervisningen syftar till att utveckla hos eleverna.

”Genom undervisningen i ämnet musik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- spela och sjunga i olika musikaliska former och genrer,
- skapa musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer, och
- analysera och samtala om musikens uttryck i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.”

Centralt innehåll

Det centrala innehållet **för årskurs 7-9** är uppdelat i tre kunskapsområden;

Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang i ensembleform med genretypiska musikaliska uttryck.
- Gehörsmusicerande efter musikaliska mönster i olika genrer.
- Rytmask och melodisk improvisation till trumkomp, ackordföljder eller melodislingor med röst och instrument.
- Musikskapande i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Musikalisk gestaltning där olika uttrycksformer kombineras.

Musikens verktyg

- Röstvård, hörselvård och orsaker till att musiklyssnande och musicerande kan bidra till hörselskador samt hur hörselskador kan förebyggas.
- Hur rösten kan varieras i flerstämmiga, vokala uttryck i olika genrer.
- Ackord-och melodiinstrument, bas och slagverk för spel i olika ton-och taktarter.
- Rytmask, klang och dynamik, tonhöjd, tempo, perioder, taktarter, vers, refräng och ackord som byggstenar för att musicera och komponera musik i olika genrer och med varierande instrumentation.
- Musiksymboler och notsystem, noter, tabulatur, ackordbeteckningar och grafisk notation.
- Digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning.

Musikens sammanhang och funktioner

- Ljudets och musikens fysiska, tanke-och känslomässiga påverkan på människan. Musikens funktion för att markera identitet och grupptillhörighet i olika kulturer, med fokus på etnicitet och kön.
- Hur musik används i olika medier, till exempel i film och datorspel.
- Instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang, till exempel i en symfoniorkester eller i ett rockband.
- Konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika epoker. Framväxten av olika genrer samt betydelsefulla tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.

Prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet*

I propositionen anges bland annat att i skolans uppdrag ligger att ge alla elever "bästa möjliga förutsättningar att utifrån sina behov och förutsättningar utvecklas så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål" samt att "ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa." (s. 221)

I propositionen föreslår regeringen att "kunskapsbegreppet ges en bred innebörd så att utbildningen också ska främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Sådan allsidig personlig utveckling kan bl.a. handla om utvecklande av den kreativa förmågan, lusten att skapa, förmågan att ta initiativ och omsätta idéer till handling. Dessa förmågor och färdigheter är centrala för att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt. Det övergripande målet för utbildningen stödjer strävan att entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet." (s. 222)

"(...) Estetisk och konstnärlig verksamhet är en viktig del av förskolans och skolans uppdrag. (...)I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Förmågan till eget skapande tillhör det som eleverna ska tillägna sig. Ett antal av skolans ämnen vilar således till en del på vad som kan betecknas som konstnärlig grund." (s. 224)